

Magisterské diplomové práce a disertační práce z klasické filologie, klasické archeologie, starověkých dějin, mediterán- ních studií, latinské medievisti- ky a neogrecistiky obhájené na českých a slovenských univer- zitách v roce 2016/2017

I.

FF UK v Praze – Ústav řeckých a latinských studií
(připravil Jan SOUČEK)

Magisterské diplomové práce

Autor: Šimon DITTRICH

Název: *Citování biblických textů ve vybraných spisích apoštolských otců*

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.

Obor: starořečtina

Počet stran: 101

Práce se zabývá otázkou, jakým způsobem sedm vybraných spisů apoštolských otců (1. a 2. list Klémentův, List Barnabášův, Polykarpovy listy, Ignatiovy listy, Didaché a Pastýř Hermův) cituje biblické texty. Nejprve autor vysvětluje pojem „apoštolští otcové“, poté následuje první část práce, která objasňuje používané klíčové pojmy – citaci, smíšenou citaci, aluzi, parafrázi, biblický jazyk a exemplum. V druhé, hlavní části jsou podrobně probírány citace v rámci jednotlivých děl. Práce odpovídá i na otázku, ze kterých biblických knih jednotliví autoři čerpali, ale více pozornosti je věnováno způsobu využívání citátů. Autor rovněž zkoumá četnost citátů v jednotlivých dílech.

Autor: Magda KRÁLOVÁ

Název: *Rané dějiny Langobardů v prvních dvou knihách Paula Diacona: úvodní studie, překlad a komentář*

Vedoucí práce: Mgr. Ivan Prchlík, Ph.D.

Obor: latina

Počet stran: 113

Práce je zaměřena na historiografický spis *Historia Langobardorum*, jehož autorem je langobardský učenec Paulus Diaconus. Práce se skládá ze tří částí: úvodní studie, překladu a komentáře. Jako příloha je připojena edice latinského textu. V úvodní studii autorka uvádí základní faktografické informace, shrnuje dosavadní bádání a zabývá se Paulovou prací s prameny, především se věnuje otázce Paulovy znalosti langobardské orální tradice. Dále spis analyzuje na základě konvencí žánru zv. *origo gentis*. Důraz klade především na legendární prvky, které úvodním pasážím narativu dominují. Překlad doprovází komentář, v němž jsou informace, jež text obsahuje, zasazeny do širšího kulturního a historického kontextu.

Autor: Kristýna STRNADOVÁ

Název: *Exhortatio ad canonicos regulares de vicio proprietatis: řeholníci a majetek v pozdním středověku*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Lucie Doležalová, M.A., Ph.D.

Obor: latinská medievistika

Počet stran: 104

Obsahem práce je edice textu *Exhortatio ad canonicos regulares de vicio proprietatis* z rukopisu III D 16 uloženém v Národní knihovně v Praze, jenž původně patřil do knihovny bývalého kláštera augustiniánů kanovníků v Roudnici nad Labem. Edice byla vytvořena celkem z osmi rukopisů a z dalších dvou rukopisů byla vytvořena samostatná edice paralelního textu. Součástí práce je i základní popis jednotlivých rukopisů a analýza textu, zkoumající jeho původ a propojení s dalšími traktáty o majetku ze 14. a 15. století. Práce též zahrnuje volný překlad daného traktátu.

Autor: Adam VANĚK

Název: *Atticistické slovníky římského období: zdroj informací o klasické attičtině*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Dagmar Muchnová, CSc.

Obor: starořečtina

Počet stran: 68

Práce pojednává o řeckých lexikografických dílech, která se zabývají zvláštnostmi attického nářečí, a atticistickými slovníky z doby císařské, z nichž dva nejvýznamnější – Frýnichova *Ekloga* a tak řečený *Antiatticista* – jsou rozebrány podrobněji. Cílem analýzy je zjištění rozdílů či společných vlastností obou autorů, jejich způsob práce se slovním materiálem, definice spisovné attičtiny, kánon textů a případné vzájemné reakce obou autorů. Ostatní attické i atticistické slovníky jsou představeny prostřednictvím citací s překlady. Práce také stručně shrnuje dosavadní stav bádání v řecké lexikografii.

II.

FF UK v Praze – Ústav pro klasickou archeologii (připravil Ladislav STANČO)

Magisterské diplomové práce

Autor: Markéta KOBIERSKÁ

Název: *The development of ceramics in the Sherabad oasis, South Uzbekistan*

Vedoucí práce: PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 150

Autorka rozpracovává typologii keramiky získané povrchovou prospekci v Šerábádské oáze v Uzbekistánu. Nejprve se pokouší teoreticky porovnat možnosti různých typologií, které by mohly sloužit k práci s různorodým a početným keramickým souborem. Hlavní textová část je tedy orientována teoreticky. Pozornost je kladena na podstatu kategorického uvažování a představeno je širší využití fuzzy teorie v archeologických typologiích. Přílohová část poté představuje doposud nepublikovaný rozsáhlý katalog keramických předmětů získaných povrchovým sběrem.

Autor: Aneta KOHOUTOVÁ

Název: *Zobrazení Homérovy Odysseie v antickém výtvarném umění*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 124

Práce se zabývá ikonografií příběhů z Homérovy *Odysseie* v kontextu antického výtvarného umění. V úvodu se autorka věnuje Homérovi a jeho zobrazením a dále se soustřeďuje na význam a literární hodnotu jeho díla. Pojednává také o místech Odysseova putování. Hlavní část práce se zabývá jednotlivými příběhy a jejich ikonografií v souvislosti s literární předlohou. Autorka řeší míru zobrazování jednotlivých scén z pohledu chronologického a geografického, případně to, na jakých typech výtvarných památek (vázové malířství, reliéfy a volná plastika, nástěnné malby, mozaiky apod.) se vyskytují. Zároveň se pokouší vysvětlit důvody větší obliby některých témat.

Autor: Jana STANIČOVÁ

Název: *Textilná produkcia v strednej a neskorej dobe bronzovej na gréckej pevnine a v západnej Anatólii*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 116

Práca sa venuje textilnej produkcii v strednej a neskorej dobe bronzovej na gréckej pevnine a v západnej Anatólii. Autorka analyzuje predmety určené na textilnú výrobu, prasleny a tkáčske závažia, a to na základe ich tvaru. Nasleduje topografický prehľad najvýznamnejších lokalít, v ktorých sa nástroje našli. Body v prehľade lokalít popisujú lokalitu, počet a typ praslenov a tkáčskych závaží a materiál, z ktorého sú vyrobené. Práca sleduje rozšírenie jednotlivých typov praslenov a závaží na gréckej pevnine a v západnej Anatólii a ponúka prehľad textilnej produkcie strednej a neskorej doby bronzovej. Spracúva materiál súvisiaci s textilom z výkopových prác a zaznamenáva zmeny v textilnej produkcii počas tohto obdobia.

Disertační práce

Autor: Helena SVOBODOVÁ

Název: *Antické sklo na základě analýzy materiálu Národního muzea v Praze*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.

Obor: klasická archeologie

Počet stran: 255

Hlavní část práce rozebírá foukané sklo římského císařství zhotovované z ruky i foukáním do formy, z toho polovinu tvoří *unguentaria*. Většina je zhotovena z přirozeně zbarveného skla různé intenzity nazelenalého nebo modrozeleného zbarvení. Nádoby byly seřazeny na základě typů – např. tvary otevřené, tvary uzavřené a v rámci těchto typů dále na základě dalších kritérií, které vytvářejí další podskupiny, jako například formy bez nožky, na nožce, s uchem, bez uch, se dvěma uchy apod. Tak vznikly v rámci určitého typu další kategorie, například misky bez nožky, misky na nožce, lahve bez uch atd. Uvnitř každé kategorie byly nádoby řazeny chronologicky, a pokud to bylo možné, byl určen i jejich geografický původ.

III.

FF MU v Brně – Ústav klasických studií

(připravila Jitka ERLEBACHOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Paula KLAPSIOVÁ

Název: *Stratis Tsirkas: Trilogie Akyvernites Polities jako milník novořecké prózy 20. století*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová, Ph.D.

Obor: novořecký jazyk a literatura

Počet stran: 121

Práce se zabývá trilogií řeckého spisovatele Stratis Tsirkase *Akyvernites Polities*. Jejím cílem je prostřednictvím tematické a formální analýzy poukázat na inovace, které s sebou dfla do novořecké literatury vneslo. Práce rovněž obsahuje souhrn kritických ohlasů, jež v průběhu vzniku trilogie sehrály klíčovou roli.

Autor: Natálie LORENCOVÁ

Název: *Etnologické exkurzy u Ammiana Marcellina*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc.

Obor: dějiny starověku

Počet stran: 66

Práce se zabývá charakteristikou vybraných etnik v díle Ammiana Marcellina. Hlavním cílem je analyzovat jejich geografická, antropologická a ekonomická specifika.

Autor: Markéta MIČÁNKOVÁ

Název: *Obraz antického literárního světa zachovaný v díle Marka Tullia Cicerona*

Vedoucí práce: doc. Mgr. Katarina Petrovičová, Ph.D.

Obor: učitelství latinského jazyka a literatury pro střední školy Počet stran: 98

Práce se zabývá rekonstrukcí podoby četby, autorských postupů, editace a publikace dle podoby zachované v díle a především v dopisech Marka Tullia Cicerona. Dále obsahuje komentáře překladu vybraných pasáží z latiny do češtiny a angličtiny a přibližně mapuje zdroje, které měl Cicero k dispozici.

Autor: Tereza MOKROŠOVÁ

Název: *Kyperská poezie a její specifika: Kostas Montis*

Vedoucí práce: Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová, Ph.D.

Obor: mediteránní studia

Počet stran: 127

Cílem práce je představení díla kyperského básníka Kostase Montise a zmapování hlavních motivů jeho tvorby. Autorka sleduje, nakolik se v jeho tvorbě odráží ta skutečnost, že pochází z Kypru a prožil zde významné okamžiky spojené s moderní kyperskou historií. Z poezie se zaměřuje na básnické sbírky *Σπιγμές (Okamžiky)* a *Γράμματα στη Μητέρα (Dopisy matce)*, z prózy na novelu *Κλειστές Πόρτες (Zavřené dveře)* a román *Ο αφέντης Μπατίστας και τ' άλλα (Afendas Batistas a další příběhy)*.

Autor: Petra NĚMCOVÁ

Název: *Sakralita států ranědynastického Sumeru*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc.

Obor: dějiny starověku

Počet stran: 96

Práce se zabývá analýzou prvku sakrality v rámci států ranědynastického Sumeru, jeho definováním, metodologií a rozbořem literárních pramenů, ze kterých lze pro tuto problematiku čerpat.

Autor: Adriana VOJTASOVÁ

Název: *Opuštěná půda v pozdněantickém období*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc.

Obor: dějiny starověku

Počet stran: 84

Práce se zabývá opuštěnou půdou v pozdněantickém období. Obsahuje analýzu tří vybraných příčin tohoto fenoménu. Zabývá se daněmi, klimatickou změnou a vyčerpaností půdy.

Autor: Tomáš WEISSAR

Název: *Poetika duchovních skladeb dominikána Domaslava a jeho školy*

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

Obor: latinský jazyk a literatura středověku

Počet stran: 139

Práce přináší shrnutí dosavadního bádání kolem osobnosti dominikána Domaslava a jeho údajné básnické školy, přičemž jsou částečně revidovány závěry posledního příspěvku týkajícího se datace Domaslavova života. Jádrem práce je pak poetologická analýza souboru sekvencí, jež byly Domaslavovi a jeho škole připsány. Její závěry potvrzují nedávné zpochybnění teze o existenci této básnické školy a doplňují jej rovněž novými poznatky.

Disertační práce

Autor: Silvie ELMOUJAHID (roz. Šimordová)

Název: *Kronika Iohanna z Bícłara. Vizigóščí králové a římščí císařové očima pozdněantického kronikáře*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jarmila Bednařiková, CSc.

Obor: dějiny starověku

Počet stran: 222

Práce se zabývá analýzou kroniky vizigóšského kronikáře Iohanna z Bícłara. Je rozdělena do tří částí: první pojednává o historickém a společenském pozadí doby, kdy kronika vznikla; druhá je zaměřena na formální popis díla a jeho zařazení do soudobé literární tvorby; třetí část je praktická – statistickou metodou jsou vyhodnocovány různé elementy textu kroniky. Sleduje se také vztah mezi vizigóšskými králi a římskými císaři.

IV.

FF UP v Olomouci – Katedra klasické filologie

(připravila Ivana KOUČKÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Alžběta KOSOVÁ

Název: *Vývoj latinských a italských deminutiv*

Vedoucí práce: PhDr. Barbara Pokorná, Ph.D.

Obor: latinská filologie

Počet stran: 65

V této jazykovědně-historicky orientované práci podává autorka přehled stavu latinských deminutiv, jak je máme fixovány v dochované předklasické, klasické, stříbrné, pozdněantické a středověké latině. Jako zrcadlový obraz k tomuto nárysu přidává obdobné příklady deminutiv z raných fází vývoje románských jazyků, tzv. vulgární latiny, počátku literárních památek spisovné itařštiny (Dante, Petrarca, Boccaccio) a ze synchronního stavu moderní spisovné itařštiny.

V.

FF UP v Olomouci – Katedra historie
(připravila Ivana KOUCKÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Nikol HOLUBOVÁ

Název: *Naturales Quaestiones: Od krajiny sakrální ke krajině zkoumané*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 127

Autorka se nezaměřuje jen na vnější popis krajiny, ale analyzuje ji v její sakrální, rurální (ekonomické) rovině a všímá si i forem percepcí krajiny a jejich kulturní podmíněnosti. Poukazuje také na dualitu této percepcí (vědecký a mytologický přístup, krajina fyzická a symbolická, krajina vnější a vnitřní). Výrazná pozornost je věnována i vztahu architektury/urbanismu a krajiny. Práce se opírá o četné latinské a řecké prameny a odbornou literaturu v angličtině, italštině a němčině.

Autor: Tomáš LAŠÁK

Název práce: *Prétoriánská garda ve starověkém Římě od konce 1. století př. n. l. do počátku 4. století n. l.*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 125

Práce je strukturována do šesti základních kapitol, v nichž se autor zabývá počátkem, organizací a úkoly prétoriánské gardy, dále krizovými momenty v jejím vývoji za principátu i v době počátků dominátu, vztahem mezi gardou a císaři a významnými prétoriánskými prefekty. V závěru práce se nachází seznam prétoriánských prefektů sestavený na základě rozboru děl zejména římských historiků působících v období císařství. Za velmi detailní část práce se dá označit především kapitola věnující se kořenům prétoriánské gardy, které lze dle autora najít už v době královské a republikánské.

Autor: Eva POSPÍŠILOVÁ

Název: *Vědecká a pedagogická činnost archeologa a historického geografa Emanuela Šimka (1883–1963)*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 174

Práce věnovaná osobnosti významného pedagoga a vědce E. Šimka představuje základní mezníky v jeho životě i pedagogické kariéře. Detailně hodnotí zejména Šimkův přínos pro konstituování samostatné stolice pro archeologii na Masarykově univerzitě v Brně a také jeho význam pro organizaci archeologické práce především v prvorepublikovém Československu. Autorka se rovněž pokusila nejen o postižení obsahu jeho článků a monografií, ale také o srovnání jejich závěrů s díly dalších badatelů. Ve svém závěru práce obsahuje detailní přehled Šimkova pedagogického působení (s uvedením názvů přednášek a seminářů v jednotlivých semestrech) a zatím doposud nejrozsáhlejší bibliografii tohoto badatele.

Autor: Jana VOJTĚCHOVÁ

Název: *Dějiny bádání o době římské na Moravě po roce 1945*

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Koucká

Obor: historie

Počet stran: 124

Práce podává ucelený přehled názorů na vývoj osídlení v době římské na Moravě, a to na základě využití nejenom dostupných odborných archeologických studií, článků a monografií, ale i informací z drobnějších příspěvků, mnohdy regionálních časopisů a nálezových zpráv Archeologického ústavu v Brně. Autorka se v práci nekoncentrovala na chronologicky vedený popis obsahu děl, ale na odborné zhodnocení bádání o pěti tématech, kterými jsou germánská sídliště, germánské hroby a pohřebiště, Hradisko u Mušova, římské krátkodobé tábory a vztahy germánských a římských lokalit. U zvolených témat se také snažila podat alespoň stručný přehled autorů a titulů starší literatury před rokem 1945.

VI.

FF UK v Bratislave – Katedra klasickej a semitskej filológie (pripravila Ludmila BUZÁSSYOVÁ)

Magisterské diplomové práce

Autor: Nikola GAŽOVÁ

Názov: „*Som zranená láskou*“. *Interpretácia Velpiesne 2,5 v kontexte Origenovej tvorby*

Školiteľ: Mgr. Marcela Andoková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 97

Práca prináša interpretáciu Velpiesne 2,5 tak, ako ju vo svojich spisoch predstavuje ranokresťanský autor Origenes. Prostredníctvom lingvistickej analýzy poukazuje práca na problematický výklad niektorých kľúčových pojmov v hebrejskom, gréckom a latinskom texte. Hlavný prínos práce spočíva v preklade a rozbere vybraných častí Origenovho komentára a homílie k VĽp 2,5. V prvej kapitole autorka prináša informácie o Velpiesni a lingvistickú analýzu verša 2,5. V druhej kapitole sa venuje alegorickej interpretácii Velpiesne v kontexte Origenovej tvorby, s dôrazom na prekladateľské dielo Rufina a Hieronyma, v tretej analyzuje vybrané motívy VĽp 2,5 v kontexte Origenovej interpretácie biblického verša.

Autor: Nikola JANEČKOVÁ

Názov: *T. Maccius Plautus – Epidicus. Preklad, jazykový a obsahový rozbor diela.*

Školiteľ: doc. Mgr. Ludmila Buzássyová, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 94

Práca predstavuje Plautovu komédiu *Epidicus* v podobe prekladu a so základnou filologickou charakteristikou umiestňujúcou dielo do literárnovedného i historickolingvistického kontextu. Ťažiskom práce je preklad diela do slovenčiny. Praktická časť je venovaná jazykovému a obsahovému komentáru. Analýza diela dokladá, že komédia *Epidicus* nesie všetky znaky Plautovej tvorby, nechýba v nej typické plautovské umenie, jeho vtip a extravagantný jazyk.

Autor: Marcela STRELECKÁ

Názov: *Obraz aoida v dielach antických autorov*

Školiteľ: Mgr. Barbora Machajdíková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 61

Práca je venovaná tematike aoida v dielach gréckych a rímskych autorov. Pomocou analýzy literárneho materiálu sa autorka snažila vytvoriť obraz aoida v antickej spoločnosti. Autorka poukazuje na javy spojené s problematikou spevákov na príkladoch konkrétnych aoidov z diel Homéra, Vergília a Silia Italica. Po teoretických častiach nasledujú kapitoly o slávnych predstaviteľoch aoidov u Homéra (Tamyris v Iliade, Demodokos v Odyssei a Fémiios na Odysseovom dvore na Ithake). U Vergília sa objavujú dvaja speváci, a to Iopas a Kréteus, u Silia Italica Teutras. Autorka porovnávala postavy Demodoka, Iopasa a Teutra a výsledky zachytila v prehľadnej tabuľke.

Autor: Dagmar VRÁBLOVÁ

Názov: *Jazykové prostriedky a motivické línie v Horatiovej lyrike*

Školiteľ: doc. Mgr. Ľudmila Buzássyová, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 56

Práca predstavuje rímsku lyriku ako literárny druh v historickom kontexte a špecifickú povahu Horatiovej lyriky ako výsledok tvorivého prepracovania gréckych vzorov. Predmetom analýzy je zbierka *Ódy*. Teoretická časť práce sa venuje otázkam vzniku a vývinu lyriky všeobecne, špecifikám antickej lyriky vo vzťahu k lyrike modernej a predstavuje hlavné charakteristiky Horatiovej tvorby po stránke obsahovej i formálnej. Praktická časť práce sa zameriava na prácu s pramenným materiálom; sleduje jazykové prostriedky Horatiových básní, použité motívy a spôsoby, akým sa v jednotlivých básňach prelínajú pri dosahovaní estetického účinku.

Dizertačné práce

Autor: Dáša ČIRIPOVÁ

Názov: *Grécka dráma v rímskom období*

Školiteľ: doc. Mgr. Jana Grusková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 131

Práca sleduje vývin a smerovanie, recepciu a tradovanie gréckej drámy v tzv. rímskom období dejín gréckej literatúry, od 1. st. pred Kr. až po 6 st. po Kr. Podrobnejšie predstavuje zachovaný materiál, analyzuje jednotlivé pamiatky a poukazuje na ich výpovedný potenciál v danom kontexte, t. j. na ich filologicko-teatrologickú hodnotu. Práca sa zameriava predovšetkým na literárne pramene. Zámerom bolo prepojiť filologické bádanie s teatrologickými poznatkami a pokúsiť sa zachytiť osudy gréckej drámy v období, o ktorom sa hovorí ako o úpadkovom a dekadentnom a o ktorom sme z hľadiska drámy a divadla vedeli donedávna len veľmi málo.

Autor: Alexandra KAVEČANSKÁ

Názov: *K problematike spracovania fragmentov antických autorov*

Školiteľ: doc. Mgr. Jana Grusková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 257

Práca je príspevkom k problematike spracovania fragmentov antických autorov. Približuje tradíciu a recepciu antických diel od počiatkov písomného zaznamenávania po 15. storočie, kedy bola vynájdená kníhtlač. Definuje pojem fragment. Kriticky hodnotí rôzne prístupy k spracovaniu fragmentov antických diel a používané metódy. Na exemplifikáciu slúžia fragmenty gréckych historikov, predovšetkým Alexandra Polyhista, všestranne zameraného učenca žijúceho v Ríme v 1. storočí pred Kr.

Autor: Marek ŠIBAL

Názov: *Collectio grammatica v rukopise Vind. Phil. gr. 172 zo zbierky Jána Sambuca*

Školiteľ: doc. Mgr. Jana Grusková, Ph.D.

Odbor: klasické jazyky

Počet strán: 118

Práca sa venuje komplexnej analýze kolekcie gramatických a filologických textov v rukopise Vind. Phil. gr. 172 Rakúskej národnej knižnice vo Viedni, ktorý pochádza zo zbierky humanistu Jána Sambuca, trnavského rodáka. Rukopis vyhotovil okolo roku 1500 grécky kopista Michael Suliardos. Ťažiskom práce je filologická analýza zbierky, ktorá sa snaží určiť miesto jednotlivých traktátov v rámci ich textovej tradície, skúma využitie rukopisu pri tvorbe tlačených edícií jednotlivých diel a vo vybraných prípadoch poskytuje hlbší filologický rozbor textu. Pozornosť sa venuje aj paleografickej a kodikologickej charakteristike rukopisu. Práca tiež v stručnosti približuje život a zberateľskú činnosť Jána Sambuca.